

Beslutningerne tættere på dig

I Danmark har vi i mange år drevet samfundet i retning af større centralisering. Der er blevet længere mellem erhvervsskolen og eleven. Mellem den ældre og hjemmehjælperen. Mellem borgeren og beslutningstageren.

Det kan mærkes.

Ikke mindst i de små lokalsamfund, hvor mange oplever, at beslutningerne er rykket længere væk fra dem og deres hverdag. Her oplever man, at skoler og uddannelsesinstitutioner lukker, at den offentlige transport forringes, og at kulturtilbud forsvinder ud af de mindre byer.

Det kan vi ikke acceptere. Men løsningen er ikke at nedlægge regionerne og rykke beslutningerne endnu længere væk fra de mennesker, der bliver ramt af dem. Tværtimod skal vi styrke regionerne, give dem flere opgaver og større ansvar. Vi skal sætte mennesket før systemet.

Hvor andre vil nedlægge det nære demokrati, vil vi styrke det. For demokratiet tilhører alle og skal være tilgængeligt for alle. Og alle skal kunne leve et godt og trygt liv i Danmark, uanset hvor de bor.

Derfor foreslår Radikale Venstre en gennemgribende omlægning af den måde, vi som samfund tager beslutninger på, så beslutninger tages der, hvor det giver bedst mening, og så tæt på borgeren som overhovedet muligt.

Flere opgaver skal løses lokalt

I dag tages en stor del af de beslutninger, der påvirker vores hverdag, langt væk fra vores lokale virkelighed. Og vil man have indflydelse på de beslutninger, man møder konsekvenserne af i sin hverdag, er det ofte ikke det lokale byråds- eller regionsrådsmedlem, man skal have fat i, men en embedsmand i en styrelse i den anden ende af landet.

Radikale Venstre ønsker reel lokal medbestemmelse. Det får vi ikke ved at flytte staten ud i landet, men ved at flytte beslutninger ud fra staten. For at styrke den lokale forankring af vores demokrati, foreslår Radikale Venstre derfor, at styrke styrke den lokale medbestemmelse påfølgende områder:

- Natur- og miljøområdet
- Trafikområdet
- Uddannelsesområdet
- Handicap- og omsorgsområdet
- Erhvervsområdet

Derudover præsenterer vi vores bud på, hvordan vi bedste fordeler statslige arbejdspladser på tværs af hele landet.

Natur og miljø

På natur- og miljøområdet ønsker Radikale Venstre at bringe beslutningerne tættere på de vandløb, skovarealer og åbne naturområder, der bliver berørt af dem. Det vil vi gøre ved:

- At overdrage det ansvar, staten i dag har ift. nationalparker og naturpleje, til regionerne. På den måde vil det være regionerne og ikke staten, der skal være med til at bestemme, hvordan støttemidlerne til den enkelte nationalpark skal bruges, hvordan den bedst beskyttes mod det omkringliggende samfund, og hvordan naturplejen skal tilrettelægges lokalt.
- At overdrage ansvaret for klimasikring til regionerne, så det vigtige arbejde med fx kystsikring og beskyttelse af større vandløb bliver langt bedre koordineret, end det er i dag. På den måde sikrer vi, at kystsikring i én kommune ikke sker på bekostning af lokalmiljøet i en anden kommune, og at vi generelt løfter kvaliteten af klimasikringen.

Trafik

I dag løses en stor del af de lokale trafikudfordringer på nationalt plan. Vil man som borger fx have indflydelse på vejføringen af den lokale landevej eller det regionale tog, man bruger på vej til arbejde, skal man ikke henvende sig til den lokale politiker, men til embedsmænd i en statslig styrelse. Og som bruger af den offentlige transport oplever man ofte, at der ikke sker nok koordinering af busser og lokalbaner på tværs af kommunerne, med øget transporttid og besvær til følge. Det vil Radikale Venstre gøre op med ved:

- At overdrage ansvaret for drift og vedligehold af landeveje fra staten til regionerne. Ansvaret for motorveje og motortrafikveje forbliver således hos staten.
- At regionerne overtager det overordnede ansvar for den lokale offentlige transport, så der sker en bedre koordinering af regionale busser, lokale bybusser og forbindelser med landsdækkende transport. På den måde opbygges der stort ekspertise indenfor offentlig transport

hos regionerne, ligesom ansvaret for offentlig transport entydigt placeres her.

- At regionerne får ansvar for drift og vedligehold af de regionale tognet. Det er bl.a. allerede tilfældet i dag i Region Nordjylland, hvor regionen i samarbejde med Nordjyske Jernbaner tager beslutning om bl.a. køreplaner og antallet af afgang mellem de lokale banegårde.¹ Ansvaret for den landsdækkende togtrafik forbliver hos DSB.

Uddannelse

Siden regeringen trådte til i 2015, er der gennemført massive besparelser på uddannelsesområdet, som har ramt uddannelsesinstitutioner i tyndtbefolkede områder særlig hårdt. Med udgangen af dette år vil der være sparet over 2 mia. kr. på uddannelse udenfor Københavnsområdet, svarende til ca. 3.500 underviserstillinger². Det betyder dårligere forhold på samtlige uddannelsesinstitutioner i Danmark – ikke mindst udenfor København, og vil, hvis regeringen får opbakning til det, betyde, at der forsvinder endnu flere underviserstillinger udenfor hovedstaden over de kommende år.³

Derudover har regionerne i dag kun meget begrænset beslutningskraft i forhold udbuddet og den geografiske placering af ungdomsuddannelserne. Det betyder samlet set, at de uddannelses tilbud, der er en helt central del af mange lokalområder er under enormt pres, og at flere uddannelses tilbud i de små lokalsamfund er lukningstruede. For at bevare gode uddannelses tilbud til unge i alle dele af landet, foreslår Radikale Venstre:

- At regeringens systematiske besparelser på uddannelsesområdet annulleres, og erstattes med vedvarende investeringer i uddannelses tilbud i hele Danmark.
- Indføre et fordelingsprincip, så mindst halvdelen af alle nyoprettede erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsespladser oprettes udenfor de fire største byer.
- Indføre en regional bevillingsmodel, så der gives et fast regionaliseringsstaxameter på 2 mio. kr. pr. uddannelsesudbud udenfor de fire største byer, så der gives incitament til at oprette flere uddannelser i tyndt befolkede områder.
- Give lokalsamfund mulighed for at oprette regionale og kommunale læringscentre, så uddannelsesinstitutioner kan være tilstede i flere mindre lokalsamfund via. fx virtuel og internetbaseret uddannelse.
- At lovgivningen ændres, så det er demokratisk valgte regionsrådspolitikere, der tager beslutninger om udbud og geografisk placering af ungdomsuddannelserne lokalt.

---

¹ [Den offentlige](#)

² [Uddannelses- og Forskningsministeriet](#) og [Undervisningsministeriet](#)

³ [Finansministeriet](#)

Handicap- og omsorgsområdet

Før kommunalreformen delte amter og kommuner ansvaret for det specialiserede handicapområde, men efter reformen blev ansvaret overdraget til kommunerne⁴. Det har haft den konsekvens, at tilbuddene er meget forskellige, og at den specialiserede viden på handicapområdet er blevet udvandet, da særligt mindre kommuner ikke har haft et tilstrækkeligt antal handicappede til fx at oprette den specialiserede og meningsfulde service, de har brug for og krav på⁵. Det samme gør sig gældende for patienter, der lider af sjældne sygdomme, der kræver meget specialiserede behandlingsforløb.

Det er uacceptabelt for dem, der har brug for specialiseret hjælp, og er et godt eksempel på, det kan give bedre løsninger at gå flere sammen om at dække behov, der måske kun berører en håndfuld af borgere i den enkelte kommune.

Derfor foreslår Radikale Venstre:

- At ansvaret for de specialiserede handicapinstitutioner overdrages til specialenheder i regionerne. For beslutningerne skal tages der, hvor brugerne er, og ikke i meget små enheder, hvor man kender mindre til den enkelte gruppes udfordringer. Med overdragelsen af ansvaret til regionerne, vil vi sikre, at den specialiserede viden igen styrkes og samles, og at borgere med handicap får mere ensartede, fagligt stærke og sammenhængende tilbud.
- At ansvaret for de mest udsatte patientgrupper, der typisk oplever at blive tabt i sundhedsvæsenet bliver overdraget til sundhedsfaglige fællesskaber, der går på tværs af kommuner og regioner. På den måde sikres de berørte patienter større sammenhæng og bedre behandlingstilbud.

Erhvervsområdet

Regeringen indførte i 2018 en reform af reglerne for erhvervsfremme i Danmark, hvor rigtigt meget af den lokale erhvervsfremme, der tidligere havde foregået i et samarbejde mellem kommuner og regioner, blev overdraget til én national bestyrelse under statslig kontrol. Det betød, at den lokale forankring og viden der førhen var forudsætningen for et sundt og levende erhvervsliv i hele Danmark blev tabt.

Derfor foreslår Radikale Venstre:

- At store dele af regeringens reform om erhvervsfremme rulles tilbage, så de regionale erhvervsråd genindføres, og de beslutninger, der nu er blevet centraliseret hos staten, igen lægges ud i de lokalområder, der bliver berørt af dem. Det gælder bl.a. også ift. turismeerhvervet.
- At skabe bedre økonomiske og lovgivningsmæssige rammer om mindre landbrug og produktioner, så små og mellemstore jordbrug kan få bedre vækstmuligheder.

---

⁴ [Altinget](#)

⁵ [Altinget](#)

⁶ [Dansk Handicap Forbund](#)

Specialistviden

I Radikale Venstres forslag om at overdrage beslutningskompetencer fra statslige styrelser til regioner og kommuner, lægges der ikke op til at svække økonomien eller specialistkompetencerne hos de statslige styrelser, som beslutningskompetencen overdrages fra. Tværtimod vil kommuner og regioner stadig kunne trække på ekspertise fra fx Miljøstyrelsen. De specialiserede styrelser vil derfor fortsat godt kunne bidrage med det faglige grundlag for en given beslutning. Men beslutning skal træffes lokalt, af og med dem, den berør.

Offentlige arbejdspladser

Siden 2015 er der sket en omfattende udflytning af statslige arbejdspladser fra København til andre dele af landet. Ønsket om at skabe bedre balance i fordelingen af statslige arbejdspladser er sympatisk, men udflytningerne er flere steder gennemført på en måde, der har medført et uforholdsmæssigt stort tab af ekspertise og viden, og hvor udflytningerne samtidig har haft meget lidt reel betydning for de berørte lokalsamfund. Derudover har de markante besparelser på uddannelses- og kulturområdet medført, at antallet af nedlagte offentlige arbejdspladser langt overstiger antallet af udflyttede arbejdspladser udenfor Københavnsområdet.

Radikale Venstre ønsker derfor en grundlæggende anden tilgang til at skabe bedre balance i Danmark:

- Vi vil give bedre mulighed for, at flere offentligt ansatte kan arbejde fra såkaldte 'SFA-huse', hvor man kan få kontorplads, adgang til videokonference udstyr mv., så man kan varetage et arbejde i København fra fx Aalborg eller Viborg.
- Snarere end at foretage yderligere udflytninger af højt specialiserede institutioner, vil vi i den fremadrettede placering af statslige arbejdspladser i forskellige dele af landet indføre en fordelingsnøgle, så mindst halvdelen af alle nye statslige arbejdspladser placeres udenfor de fire største byer.
- Vi vil annullere besparelserne på kulturområdet, så der fortsat kan være et rigt og alsidigt kulturtilbud i alle dele af landet.

Finansiering

Udspillet forventes samlet set at medføre ekstraudgifter på ca. 4 mia. kr. på børn- unge- og uddannelsesområdet. I 2023. Dertil kommer udgifter til erhvervsområdet og ift. fordelingen af statslige arbejdspladser på samlet 0,4 mia. kr. Disse udgifter er finansieret som led i Radikale Venstres 2030-plan.